

KEMAL VAROL

—
Türk
Edebiyatı
Öykü
—

"Belki aslolan
yalnızca anlatmaktı."

Onlar Yaşadı Ben Yazdım

Kemal Varol, 1977 yılında doğdu. Edebiyata şiirle başladı. *Yas Yüzükleri*, *Kin Divanı*, *Temmuzun On Sekizi* adlı şiir kitaplarından sonra bütünüyle düzyazıya yöneldi. *Jar*, *Haw*, *Ucunda Ölüm Var*, *Âşıklar Bayramı*, *Kara Sis*, *Babamın Bağlaması*, *Onu Sevdığım Zamanlar* adlı yedi romanı, *Sahiden Hikâye* ve *Onlar Yaşadı Ben Yazdım* adlı iki hikâye kitabı ve *Demiryolu Öyküleri* ile *Memleket Garları* adında iki derlemesi yayımlandı. Sabit Fikir 2014 Yılın Romanı seçilen *Haw*'la 2014 Cevdet Kudret Roman Ödülü ve 2021 Fransa-Türkiye Edebiyat Ödülü'ne, *Sahiden Hikâye*'yle 2018 Sait Faik Hikâye Armağanı'na, *Âşıklar Bayramı*'yla 2019 Dünya Kitap Yılın Telif Kitabı ve Attilâ İlhan Roman Ödülü'ne, *Babamın Bağlaması*'yla 2023 Orhan Kemal Roman Armağanı'na değer görüldü. *Âşıklar Bayramı* romanı sinemaya uyarlandı. Romanları İngilizce, Arapça, Fransızca ve Macarcaya çevrildi.

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER KİTAPLARI

Sahiden Hikâye
Ucunda Ölüm Var
Kara Sis
Onu Sevdığım Zamanlar
Aşıklar Bayramı

ONLAR YAŞADI BEN YAZDIM

Yazan: Kemal Varol

Yayına hazırlayan: Aslı Güneş

Yayın hakları: © 2026 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. Baskı: Eylül 2026 / ISBN 978-625-8036-65-7

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Cüneyt Çomoğlu

Sayfa uygulama: Gökçen Yanlı

Baskı: Yıkılmazlar Basın Yayın Prom. ve Kağıt San. Tic. Ltd. Şti.

15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62/B Güneşli - Bağcılar - İSTANBUL

Tel: (212) 515 49 47

Sertifika no: 45464

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Onlar Yaşadı Ben Yazdım

Kemal Varol

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

İçindekiler

Bütün Hikâyelerin Başında.....	13
Benim Devamımı Yaz.....	18
Buzdolabı Kutusu	27
Beşte Kalan Kadri.....	42
Portkal Kabuğu.....	52
Eğri Dal.....	62
Niyet Ettim.....	77
Kınalı Kuş.....	90
Sovyet Sakızı.....	100
Green Card.....	115
Manolya Tuhafiye.....	134
Çift Tırnak	150
Sahibini Arayan Hikâye.....	159

*Bana bu hikâyeleri nasıl anlatacağının fikrini veren
Efendimiz Borges'e*

*ve arkadaşlarıma:
İrfan, Emrah, Köksal, Osman, Elif, Remzi, Evrim, Kadri, Vedat, Bayram,
Kenan, Faruk, Güliz, Ali, Ruhsan, Murat, Zafer, Aslı ve Manolya'ya...*

*çünkü:
"İnsan arkadaşınıdır."
Hüseyin Peker*

*"Ama arkadaşlar iyidir."
Tabutta Röveşata*

*“Kendi kitabıma girdim saklandım
Kelime kelime buldular beni.”*

Âşık Mahsuni Şerif

Bütün Hikâyelerin Başında

Başkalarına heyecanla anlatacağım bir hikâye yaşamayacak, başına bir gün bile ilginç bir şey gelmeyecek kadar sıradan, dikkat çekmeyen, kendi halinde biriydim hep. Yaşadım elbette ama bu hayatta başıma anlatmaya değer, dişe dokunur, hiç unutmayacağım, aklımdan çıkmayacak pek bir şey gelmedi. Çünkü geceleri hep erken uyudum.

Daha gün doğmadan, herkes mışıl mışıl bir uykudayken, güneşin doğmasına çok vakit varken, sokaklar kedi köpeğe, sonbahar yapraklarına, yağmurlara, karlara, hırsızlara, sarhoşlara, gece adamlarına teslim olmuşken uyanıp sokaklara düştüm hep. Sabahları erkenden ya işe ya da şehrin ücra, sessiz, karanlık köşelerinden birindeki kirli, dağınık bir masanın başına geçtim. Geceleri bekçi çalıştıran kafeler, açık pastaneler, sabahçı kahvehaneleri, bir iki ısrarcı masa yüzünden günün ilk ışıklarını gören meyhaneler; bazen boş sınıflar, okul bahçeleri, parklar, neresi uygunsa, neresi bana sessizlik ve yalnız kalma lüksünü bağışlıyorsa orada yazdım.

Ben yazıdan bir dünya kurmaya çalışırken onlar yaşamakla meşguldü. Hayat onlara denk geldi. Bilerek ya da bilmeyerek, isteyerek ya da istemeyerek, tesadüfi veya doğrudan, ilginç ve güzel hikâyelerle karşılaştılar.

Benim aksime, onlar devamlı hareket halindeydiler. Yollar daydılar. Sokakların büyüüne kapılmışlardı. Hayatın içindeydiler. Geceler hep onlardan yanaydı. Tuhaf hikâyeler, hiç olma-

yacak olaylar, garip insanlar, acayip nesneler beni değil, gelip onları buldu her seferinde. Byölece onlar, benim aksime, yaşıarken bir hikâyeye sahip oldular.

Ama hep kıskandığım, imrendiğim, onlarla yer değiştirmek istediğim bu hikâye sahiplerinin önemli bir sorunu vardı: Güzel anlatıyorlardı, hoşsohbetlerdi, kendilerini dinletmesini biliyorlardı fakat yazamıyorlardı çünkü yazıyla hiç hemhal olmamışlardı. Buna ihtiyaç da duymamışlardı. Ama zamana, kayda, yazıya geçmek istiyorlardı artık.

Belki de bu yüzden, dertlerini, anılarını, ruhlarını teslim edecek, onlar gibi olmamış, belki de hiç yaşamamış birini aradılar yıllar yılı. Hikâyelerine değer verecek, sözlerini kesmeyecek, gözlerini ve kulaklarını açıp dikkatle dinleyecek, tekrar anlatmalarını isteyecek, bir zamanlar yaşadıkları bu olaylara hayıflanacak, haklarını teslim edecek biri lazımdı onlara ve karşımdaki boş sandalyeye oturup gözümün içine baktılar hep: Hikâyeleriyle, dertleriyle ve yazamadıkları için duydukları çaresizlikle...

Anlatmak istediler, dinledim. Onları bu hikâyeleri yazmaları, kaleme dökmeleri için yüreklendirdim ama üçü hariç, bu hikâyelerin sahipleri dertlerini biraz olsun dile dökecek kadar yazıya sığınmamışlardı hiç. Anlatırken nereden başlayacaklarını biliyorlardı şüphesiz ama iş yazmaya gelince hangi sözcüklerden el alacaklarını, hangi yollara sapmaları gerektiğini, okurlarını nasıl oyalayacaklarını, sırlarını nasıl örteceklerini, nereye varmaları gerektiğini bilmiyorlardı. Bir zamanlar sırtlarını dayadıkları, içinde doyasıya yaşadıkları, paylarını ziyadesiyle aldıkları, onlara bu hikâyeleri bahşeden hayat, iş yazmaya gelince yüz çeviriyordu onlara.

Kimileri hayattan yana şanslıydı kimileri yazıdan yana... Kimileri yaşamak kimileri yazmak için gelirdi bu hayata. Onlar bana imreniyordu, ben onlara imreniyordum. Yine de bana

kalırsa sahici ve güzel olan benim yazdıklarım değil, onların anlattıklarıydı. Ben yazdıklarımın eni sonu kurmaca olduğunun bilincindeydim. Çünkü hiçbir zaman onlarınki gibi gerçek bir hayattan almadım payımı.

Başka bir hayatım daha olsaydı belki de o hikâyeleri onlar değil, ben yaşardım. Onlarla yer değiştirdik. Ben yaşardım, onlar yazardı bu kez. Elime onların kitaplarını alıp anlattığım hikâyelerin nasıl bir metne dönüştüğünü okurdum hayretle. Ama bu imkândan yoksunum artık.

Daha en başta, yaşamaktansa yazmanın karşı konulamaz büyüüne yenildim. Onların hikâyelerindeki saflık ve sadelikten yoksunum artık. Çünkü benim aksime hile yoktu onların anlattıklarında, zorlama yoktu, oyun yoktu, yalan yoktu, laf kalabalığı yoktu, sözü süsleme gayreti yoktu, kimi nesneleri arka arkaya sıralayıp listeler yapma çabası yoktu; tasvirlerle, benzetmelere, söz sanatlarına, sözcük çeşitliliğine, bilincine ve etkileyici bir dile ihtiyaçları da yoktu. Yerini yadırgayan bir cümlelin tedirginliği yoktu onlarda. Hikâyenin gerilimini ayarlamak, birilerine beğendirmek, edebi kılmak için fazladan bir çabaları da yoktu. Yaşandığı gibi, olması gerektiği gibi, gerçekte ne olmuşsa, ne eksik ne fazla, sadece anlatmışlardı ve ben o hikâyeleri en çok böyle yazmak istedim. Bana anlatıldığı gibi...

Şüphesiz, benim yaşadığım, bana denk gelen kimi ufak tefek hikâyeler de olabilir bu kitapta. Sanki benim değil de bir başkasının başından geçmiş gibi rahatlıkla birkaç yaşanmış hikâye anlatabilirdim gizlice. Ama istemedim. Galiba tıpkı onlar gibi, ben de kimsenin hikâyeme inanmayacağını, büyüü, yazmaya değer olmayacağını düşünüyorum hâlâ.

Bu yüzden, bu kez benim hikâyelerimdense beni çevreleyen hikâyelere kulak vermek istedim. Yine de bu hikâyeler tıpkı arkadaşlarım gibi yakınlar bana. Dinlerken heyecanlandığım,

elimi ayağımı nereye koyacağımı bilemediğim, üzüldüğüm, güldüğüm, aklımın bir köşesine yazdığım, yollar ve şehirler boyunca taşıdığım, başkalarına aktardığım hikâyeler bunlar.

Artık bu hikâyeler benim mi yoksa onların mı, sahiden bilmiyorum. Verilecek bir cevabım yok. Emin olduğum tek bir şey var: Arkadaşlarım gibi, onların hikâyeleri de benim kimliğimdir. Sadece arkadaşlarımı seçmedim, bilerek ya da bilmeyerek içinde dönüp duracağım hikâyeleri de seçmiş oldum sanırım.

Yine de açık olmak zorundayım. Bana anlatılanların tamamı hikâye değil, birer anı aslında. Bana anlatılanları ben de başkalarına anlattım. O başkaları daha başka insanlara anlattı. Belki size bile ulaştı anlatacaklarım. Üzerinden zaman geçtiği için mi, dilden dile dolaştığı için mi, dolaşırken yeni hikâyeler, ayrıntılar, kahramanlarla genişledikleri için mi, kimi yerleri unutulup yerlerine yenileri eklendiği için mi, sonunda hilebaz ve uyanık bir aktarıcının, lafazan bir yazıcının ellerine düştükleri için mi, yoksa hep bir hikâye olmayı düşledikleri için mi bilmiyorum, anlatılanlar bana geldiklerinde bir anı olmaktan çıkıp çoktan bir hikâyeye dönüşmüştü.

Belki de bu anıların bir hikâyeye dönüşmesi için araya zaman girmesi, soğuması, sıcaklığını yitirmesi, birilerinin o anıları eğip bükmesi, eklemeler yapması, beğenmediği yerleri değiştirmesi, zamana ve mekâna uyarlaması, nihayetinde anlatıcıyı unutup kendi başından geçmiş gibi anlatması gerekiyordu ve sanırım ben de bunu yaptım.

Bana anlatılanlar yazıya düşsünler diye yıllar yılı sabırla bekledim. Hep başka türlü anlatmayı denedim yazarken. Defalarca yeniden yazdım. Bana anlatılan hikâyeleri eğip bükmeye, daha güçlü hale getirmeye çalıştım durdum boyuna. Anlatıcım her seferinde değişirken, her yazışta hikâyeme farklı yerlerden bakmaya gayret ettim.

Yine de olmuyordu. Bu hikâyeler, bana anlatılırken olduğu gibi etkileyici bir anıya dönüşmüyordu. Galiba sonunda en doğrusunu yaptım: Pek çoğu artık hayatta olmayan arkadaşlarımın anlattığı bu hikâyeleri günün birinde, tam da bana anlatıldığı gibi yazdım.

Hikâyelerine ve onlara sadık kalmak zorundaydım çünkü zamanlı zamansız, isteyerek ya da istemeyerek, giderken tıpkı hatıraları gibi hikâyelerini de bana teslim etmişlerdi.

Birçoğu bana artık hikâye anlatamıyor. Çünkü artık yoklar. Hikâyeleri sona erdi. Yazarlar, tıpkı ölümler gibi hikâyeleri de unutulmasın, ikisi de yarım kalmasın diye sözcüklere ve ölümlere yardım etmelidir.

Adları gibi hikâyeleriyle de hep var olsunlar diye...

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

Benim Devamımı Yaz

Roman kahramanım bir gece telefonla beni aradı.

Gecenin geç bir vaktiydi. Telefonum çaldı. Henüz tam sızamamıştım, durmadan sağa sola dönüyordum ama neredeyse uyumak üzereydim. Ekranı yanıp sönen telefonuma çaresizce, söylene söylene uzandım. Açıp açmamakta tereddüt ettim.

Vedat Abi arıyordu. Konuşmak istemiyordum onunla. Sahiden uzun konuşuyordu. Makineli tüfek gibi dur durak bilmiyordu. Üstelik her şeyi birbirine karıştırıyordu artık. Takatim yoktu. Ertesi güne bırakabilirdim aslında. Telefonu duymamış gibi yapardım. Ama sonra acil bir şey olabileceğini düşündüm.

Epeydir görmemiştim onu. Ortak tanıdıklarımızdan onunla ilgili haber de almamıştım. Aklımda bir tek uzun telefon konuşmalarını sevdiği kalmıştı ve doğrusunu söylemek gerekirse o an uzun uzun konuşmaya hiç mecalim yoktu.

“Uyuyor muydun yoksa?” dedi telefonu nihayet açtığımda. “İstersen başka zaman arayayım.”

Kem küm edip, “Yok abi, uyumuyordum. Uzanmıştım” dedim mahmur bir sesle. “Nasılsın? Her şey yolunda mı?”

Artık yaşlanmaya başladığından, çabuk yorulduğundan, sağlık şikâyetlerinden, kasabanın onu sıkıştırdığından, eskilerden kimse- nin kalmadığından, bebelerin okulda onu yorduğundan, evde çocuklarıyla ilgilenmeye zaman bulamadığından dem vurdu ama huyuydu: En netameli meseleleri bile şakaya vurur, o hırıltılı

sesine garip kahkahası da eşlik ederdi. Kendiyle boğuşan, sakarlıklarıyla eğlenmeyi bilen nadir insanlardandı.

“Kuyruğum hâlâ oynuyor” dedi.

Kasabada, elinde büyüdüğüm yirmi ağabeyin en büyüğüydü o zamanlar. Ben yirmi kişinin içinde buçuk olarak duruyordum. Biraz daha büyüünce sayımızı yirmi bire yuvarlayacaktık. Kasabadaki hepi topu yirmi kişilik örgütün içinde o da var mıydı, emin değilim. Çoğu zaman bizimkilerle oturup kalkardı ama bizden değildi sanırım. Vedat Abi’nin örgütler üstü bir saygınlığı vardı. Sabah akşam birbirleriyle ve polisle didişen örgütler, iş ona geldi mi, tuhaf bir mutabakata varırlardı. Kimse onu kırmaz, sohbetini bölmez, ricasını geri çevirmezdi. Bütün çatışmalarda arabulucuydu. Yalanlarıyla herkesi yola getirmeyi biliyordu. Sohbeti güzeldi. Lafazandı. Güler yüzlüydü. Onun yanındaki boş hasır taburelere oturmak bir ayrıcalıktı eskiden. Dahası kasabanın gelmiş geçmiş en büyük palavracısıydı.

Onun aslında bir çeşit tekinsiz anlatıcı olduğunu çok uzun zaman sonra anlayacaktım. Bu dünyaya sadece yalan söylemek, insanları terse yatırmak, birilerini yalanlarıyla oyalamak, dışlanmışları, bir köşede kalmışları, kendilerini iyi hissetmeyenleri avutmak için gelmişti sanki. Yalanlarını, katı bir gerçekle tüyden hafif bir palavranın tam ortasında bir yere gizlemekte mahirdi. Bu yüzden yalan söylediğini ilk anda anlamak imkânsızdı. Büyük bir ciddiyetle yalanlarına sarılır, o yalanları tatlı diliyle yumuşatıp herkesin yutacağı bir kıvama getirirdi.

Sadece kasaba solcuları değil, kasabanın ikisi evli kırk dokuz delisi bile onunla muhabbet etmeye bayılırdı. Belediye Çay Bahçesi’nde, başında toplanan delilere çay ve simit ısmarlar, yerli yersiz onları kızdıran, çığırından çıkaran, meydanı birbirine katmalarına sebebiyet veren kasabalıların aksine onları büyük bir ciddiyetle, alay etmeden dinlerdi. Deliydiler sonuçta. Onların

da çözemedikleri meseleler, içinden çıkamadıkları kuyular, akıllarından savuşturamadıkları hatıralar vardı. Kimse onları ciddiyeletle dinlemediği, bir gün olsun dertleriyle ilgilenmediği için deli olmuşlardı zaten. Kasabanın en tehlikeli delisi bile, şeyhinin dizinin dibinde büyük bir saygıyla oturan mürit gibi Vedat Abi'nin masasında yumuşacık olurdu.

“Gelmiyor musun kasabaya hiç?” diye sordu.

“Arada bir geliyorum ama maalesef çok kalmıyorum abi. Hem o eski günlerin tadı tuzu yok artık kasabada. Aile ziyaretleri vesaire derken geldiğim gibi kayboluyorum. Kasaba benim için hep yazıda kaldı galiba” dedim.

Bir şey demeyip derin bir iç çekti. Sesi zorlukla çıkıyordu. Son zamanlarda çok kilo aldığı, sigara içtiği, ufak bir inme geçirdiği söyleniyordu. Besbelli artık vazgeçmişti kendinden. Konuşmasına izin vermeden bir sürü nasihat ettim ona. Sağlığına dikkat etmesini, sigarayı bırakmasını, içkiyi azaltmasını söyledim. Sanırım tıpkı benim gibi o da bir süreliğine o eski günlere gitti. Bir zamanlar dizinin dibinde ağzı açık şekilde ona hayranlıkla bakan çocuk şimdi ona öğütler veriyordu.

“Dışarı çık, yürü, eskilerden birilerini bul, sana iyi gelir” dedim.

“Eski günler çok uzakta kaldı. Bu aralar pek çıkmıyorum dışarı. Kimseyi gördüğüm de yok zaten” dedi.

Eskiden de ara ara böyle kaybolduğunu, herkesin onu sorduğunu, meraklı gözlerin her yerde onu aradığını söyleyemedim elbette. Eve mi kapanırdı, gezip tozar mıydı uzaklarda, boşalan yalan deposunu yeni yalanlarla doldurmaya mı giderdi, yoksa onca yalandan sıkılıp bir yerlerde hayatın asıl hakikatiyle mi yüzleşirdi, kimse bilmezdi.

O yaz da bir süreliğine kimse görmedi onu. Onu soranlara kimse doğru bir cevap veremedi. Başlarını Belediye Çay

Bahçesi'ne uzatan kasaba delileri bile merakla onu aradı günlerce. Solcular sıkıcı sohbetlerine geri döndü. Kasabanın bıçkın gençleri kâğıt oyunlarına gömüldü. Hasır tabureler boş kaldı.

Vedat Abi günler sonra, ağzındaki sigaranın dumanı yüzünden bir gözünü kısmış bir kovboy gibi ortaya çıktı. Göbeğini ileri uzatıp ellerini arkasında bağlamıştı. Belediye Çay Bahçesi'nin kapısında durup merakla etrafa baktı. Nerede olduğu, neden günlerdir görünmediği konusunda tek bir şey söylemedi soranlara. Her zamanki gibi, o rahatsız edici taburelerden birine oturup sağa sola selam verdi. Kendisine gönderilen selamları eliyle önce kalbine, sonra da başına götürdü. Yanından geçtiği gençlerin yanaklarından makas aldı. Başka masalara öpücükler gönderdi.

Yüzünde o her zamanki mütebessim ifade vardı. Günlerdir gelmediği çay bahçesini süzdü. Taburelerden birine oturup çift ütü izi olan kumaş pantolon paçasını yukarı çekti. Fıldır fıldır gözlerle çevresine bakındı. Bir köşede kendi hallerinde sohbet eden üç genç çekti dikkatini. O yaramaz gözleri yuvasında neşeyle dönmeye başladı. Bu gençler kasabadaki küçük bir sol örgütün mensubuydular. Ne yaparlarsa yapsınlar sayıları bir türlü artmıyordu. Yıllardır üç kişiden ibarettiler. Ses edip masasına çağırdı gençleri. Çaycı Muzaffer'e dört çay söyledi.

O üç genç, kimsenin onları ciddiye almadığı bir kasabada ilk kez takdir görmenin sevinciyle Vedat Abi'nin etrafındaki taburelere kuruldu. Vedat Abi uzun süredir kasabada olmadığını, yaşlı anne babasının Umre'ye gittiğini, onlara eşlik etmek zorunda kaldığını, havaların Umre'de daha da sıcak olduğunu, bir solcu olarak orada haliyle çok sıkıldığını, çok bunaldığını, halkımızı bu din belasından nasıl uzak tutacağımızı çok düşündüğünü söyledi. Güneş fenaydı orada üstelik. Çok yanmıştı. Yanmış yüzünü ve kollarını gösterdi gençlere. "Bakın, kapkara oldum orada" dedi. Gençler inandı ona çünkü sahiden de yanmıştı Vedat Abi.

Anne babası Kâbe'yi tavaf edip farizalarını yerine getirirken o da bir gemiyle Habeşistan'a, diğer adıyla Köleler Ülkesi'ne, yani Etiyopya'ya gitmişti sıkıntıyla.

Ciddiydi. Yapmıştı bu yolculuğu. Yemin etti. Arabistan'dan Etiyopya'ya yaptığı deniz yolculuğunu ayrıntılarına girerek anlattı o gün. Eski adıyla Habeşistan'daki yoksulluğu, kölelik günlerinin izlerini, tozlu sokaklarını, çöllerini, meşhur kahvesini anlattıkça anlattı o gün. Hepi topu üç kişiden oluşan sol örgütün kasabadaki sempatizanları merakla onu dinliyordu.

Vedat Abi ciddiye alındığını anlayınca daha da uzattı lafı. En sonunda da oradayken Habeşistan Komünist Partisi'yle irtibata geçtiğini söyledi gençlere. Ülkemizdeki durumdan haberdardılar. Sol örgütlerin bölüne bölüne karpuz çekirdeklerine dönüşmesine içleri yanıyordu. Bir ve bütün olmalıydılar. Dünyanın bütün solcuları artık birleşmeliydi. Gençler sessizce başlarını salladılar.

"Habeşistan Komünist Partili arkadaşlar, ta orada, dünyanın öbür ucunda, sizin örgütü duymuşlar. Ben de şaşırdım valla, helal olsun örgütünüze. Büyük bir sempati duyuyorlar size. Lide-rinize, yürekli yoldaşlarınıza özellikle selam yollamamı istediler. Ben aracıyım. Allah'ın selamı üzerimde kalmasın" dediğinde gençler sevinçle birbirlerine baktılar. Sonunda namlarının duyulduğunu, dünyanın öbür ucunda bile ilgi gördüklerini anlayarak kalktıklarında Vedat Abi'nin onlarla eğlendiğinin elbette farkın-da değillerdi.

Tüm bunları anlatırken ciddiyetten ödün vermediği, bir kez bile gülmediği, dalga geçtiğine dair en ufak bir işaret göstermediği için onu tanıyanlar bile rahatlıkla tuzağa düşerdi.

Ama şimdi o eski halinden eser yoktu. Telefonun öbür ucunda zorlukla nefes alan biri vardı karşısında. Zaten pek kitap okumazdı, birilerinden duymuşsa da inanmamıştır diye içinden

geçirdiğim o konuyu açmasından korkuyordum bir yandan da. Beni iştirmiş, korkumu hissetmiş gibi sadede geldi.

“Seni şey için aramıştım asıl” dedi.

“Buyur abi” dedim çekine çekine.

Lafı uzatmadı. Yekten konuya girdi:

“Sen, beni mi yazdın romanında?”

Ne diyeceğimi bilemedim. Bir yandan da derin bir suçluluk duydum. İlk romanımı yazmaya çalışırken tekinsiz bir anlatıcıya ihtiyaç duyduğumu, kasabahlıları yalanlarıyla ayakta tutan bir kahraman yaratmaya niyetlendiğimi, Elektro Cemil diye bir kahraman bulunca da aklıma Vedat Abi’nin geldiğini, anlattıklarıyla yalana yalan katan, bundan büyük haz alan, her gece başka bir hikâye anlatıp önceki gece anlattığı hikâyeyi boşa çıkaran, böylece gerçek hikâyenin hangisi olduğunu iyiden iyiye bulanıklaştıran anlatıcımda ondan da bir pay olduğunu söylemek zorunda kaldım sonunda.

Tepkisini, bana kızıp kızmadığını, alınıp alınmadığını tam bilmediğim için, kurmacanın doğasından yardım alıp sözümü bulanık hale getirdim yine:

“Aslında doğrudan seni yazdığım söylenemez ama romanım da tabii senden de izler var abi” dedim.

“Anladım” dedi.

Ne tepki vereceğini hâlâ bilmiyordum. Kızmış olması da ihtimal dahilindeydi. Yazmadan önce keşke ona ulaşıp sorsaydım diye hayıflandım. Temiz bir fırça yeme olasılığım da vardı. Yine de emin olmak zorundaydım.

“Okudun mu yazdıklarımı?” diye sordum yutkuna yutkuna.

“Okudum elbette” dedi, “senin kitaptaki o meşhur Elektro Cemil benim!”

Sahiden de okumuştı. Daha çok konuşması, duygularını belli etmesi, kızıp kızmadığını anlatması için sustum. Adını sanını,

konusmasını değiştirmiş olsam da düpedüz onu yazmışım romanımda. Kurmaca deyip gerçeğin üstünü örtsem de gerçek buydu.

“Sevdim mi?” diye sordum utana utana.

“Çok sevdim” dedi, “keşke güzel kitabında daha başka şeyler de olsaydı benden.”

Rahatladım. Bana kızmadığı için mutlu oldum.

Daha sonra başkalarından duyduğuma göre, romanımı hep yanında gezdiriyormuş o sıralar. Arada bir açıp kitaptan bir bölüm okuyor, “Bakın buradaki adam benim. Elektro Cemil. Benden söz ediyor. Çocuk sağ koluma inme ineceğini bile önceden görmüş” diyormuş.

Bunları duyunca daha da mutlu oldum. Kasabadakilerin ona artık Vedat Abi değil Elektro Cemil diye seslenmesinden gizli gizli haz aldığını, inmesini unuttuğunu, tıpkı eskiden olduğu gibi yine o meşhur yalanlarına döndüğünü, hastalığını da o yalanların arasına herhangi bir yalan, önemsiz bir ayrıntı, öylesine söylenmiş sıradan bir söz gibi sakladığını da çok sonra duydum.

Romanda düpedüz uydurduğum kimi yerleri sordu bana o gece. Vaktiyle yaşadığı o büyük aşk hikâyesini bana anlatmış olamazdı. O meseleyi çok az insan biliyormuş zaten. Yıllar yılı bir sır gibi saklamış aşk acısını.

“Aşk hikâyemi kimden öğrendin?” diye sordu.

Onların hayal ürünü olduğunu söylesem de ikna olmadı.

“Hepsini yaşadım onların, vallahi billahi, helal olsun sana. Her bir şeyimi araştırmışsın. Kadının adını yazmaman da iyi olmuş ayrıca. İkimiz de çoluk çocuğa karıştık artık. Başka insanlarla evlenip acımızı içimize attık. Aşkımızı izhar etmediğin için sağ ol” dedi.

Bu aşktan zerre kadar haberim olmadığını, dünyadaki herkes gibi kahramanıma bir aşk ve ayrılık hikâyesi yakıştırdığımı anlatmaya çalıştım ama fayda etmedi.

“Oysa gerçek hayat, edebiyattan daha büyüktür.”

Dünya daha en başında ikiye bölünmüştür: Hayatın büyüüne kapılıp yollara düşenler, sokakların o tekinsiz ritminde sakınımsız yaşayanlar... Ve o insanların hikâyelerini hasetle, gıptayla dinleyenler. Kimileri yaşamak için gelmiştir bu dünyaya, kimileri ise sadece yazmak için.

Kemal Varol, bizi hayatın tam ortasından geçseler de kelimelere hiç sığınamamış masum hikâye sahiplerinin dünyasına götürüyor. Uzak diyarlardan sılaya kederli bir emanet taşıyan o çaresiz yolcular; derin yaralarını doğanın ve sözcüklerin şifasıyla sarmaya çalışan kırgın şairler; vicdanın ağır yükü altında ezilen ve sessizce kefareti ödeyen dilsiz yabancılar var bu kitapta... Ve en çok da gitme vakti geldiğinde yazarına fısıldayıp “Beni anlat, anlat ki ölmeyeyim, hep yazıda kalayım!” diye yalvaran o eski, yorgun kahramanlar...

Gerçek ile kurmacanın iç içe geçtiği, yazının doğasıyla bir oyuna soyunan *Onlar Yaşadı Ben Yazdım*, gidenlerden kalan kederli ama hilesiz bir emanet. Çünkü yazarlar, ölümler ve onların hikâyeleri unutulup yarım kalmasın diye sözcüklere sığınmak, onlara yoldaş olmak zorundadır.

